

Sekretariatet for roviltnemndene i region 4 og 5

Fellessak 2/26 Klagebehandling av vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 4 og 5 2026-2027

Sekretariatets forslag til vedtak:

1. Om rettslige forhold

Det er innkommet to klager fra privatpersoner. Det anføres som tvilsomt om privatpersoner kan sies å ha rettslig klageinteresse i denne saken. Klagemomentene fra disse privatpersonene fremsettes også av andre klager, og blir uansett vurdert i klagevurderingen. Nemndene har derfor ikke funnet behov for å konkludere på spørsmålet om klagerett knyttet til disse personene, men overlater til klageorganet å endelig vurdere om disse klagerne kan anses å ha rettslig klageinteresse.

Roviltnemndene anser at de øvrige klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

Klagene har innkommet innen fristen satt i forvaltningsloven §§ 29 og 30.

2. Nemndenes klagebehandling

Roviltnemndene legger til grunn at nemndene har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvotens størrelse.

Roviltnemndene kan ikke se at det er framkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet, og som tilsier at nemndene bør omgjøre sitt vedtak.

Klagene tas etter dette ikke til følge. Roviltnemndene opprettholder sitt vedtak av 10.03.2026 i fellessak 1/26, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.

Sekretariatet for rowiltnemndene i region 4 og 5

Innkomne klager

- Suss Schandy (privatperson)
- Merete Telstø (privatperson)
- Foreningen Våre Rovdyr
- Foreningen Ulv i hele Norge
- Aktivt rovdryvern (ARV)
- NOAH – for dyrs rettigheter
- Naturvernforbundet i Østfold

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven § 28 har *parter* og *andre med rettslig klageinteresse* klagerett. Klageren må ha en viss tilknytning til saken for å ha klagerett, det vil si å ha interesser av en slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta ideelle interesser de har som formål å verne om.

Det er grunn til usikkerhet om privatpersonene Suss Schandy og Merete Telstø kan sies å ha rettslig klageinteresse. Klagemomentene fra Schandy og Telstø fremsettes også av andre klagere, og blir uansett vurdert i klagevurderingen. Sekretariatet mener derfor at det ikke er behov for å konkludere på spørsmålet om klagerett knyttet til disse personene, men at det kan overlates til klageorganet å endelig vurdere om disse klagerne kan anses å ha rettslig klageinteresse.

Klagefrist

Vedtaket ble lagt ut på miljøvedtaksregisteret den 16.mars. Klagene er mottatt innen klagefristen, jf. forvaltningsloven § 29.

Hovedinnhold i klagene

Under gjengis de viktigste punktene i klagene. For fullstendig innhold vises det til klagene som er vedlagt saksframlegget.

Suss Schandy

- Vedtaket oppfyller ikke kravene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12 og § 18
- Norge er bundet av Bernkonvensjonen om vern av europeisk dyreliv og deres leveområder, der det er et krav at alternative skadeforebyggende tiltak skal være utprøvd før uttak kan iverksettes.

Merete Telstø

- Ber om redegjørelse for hvordan vedtaket ivaretar kravet om gunstig bevaringsstatus
- Ber om redegjørelse for hvilke alternative, forebyggende tiltak som er vurdert
- Ber om redegjørelse for hvordan man sikrer at familiegupper og genetisk viktige individer ikke rammes

Sekretariatet for rovviltnemndene i region 4 og 5

- Ber om at vedtaket vurderes på nytt i lys av føre-var-prinsippet og hensynet til artens langsiktige overlevelse

Foreningen våre rovdyr

- Rovviltnemndenes vedtakskompetanse etter forskriften forutsetter at bestanden er over bestandsmålet. Det er ikke tilstrekkelig at bestanden ligger på eller like over bestandsmålet.
- Usikker bestandsstatus tilsier at føre-var-prinsippet i nml § 9 må komme til anvendelse
- Manglende vurdering av samlet belastning på bestanden, der både lisensfelling, skadefelling, ulovlig jakt og annen kjent eller ukjent avgang må inngå
- I enkelte vedtak begrunnes skyting av ulv utenfor ulvesonen med at bestandsmålet skal oppnås innenfor sonen. Samtidig åpner rovviltnemndenes vedtak for skadefelling også innenfor sonen. Når slike vedtak leses i sammenheng, oppstår det etter klagers syn en uklarhet i forvaltningens premisser
- Det fremgår ikke av vedtaket hvilke mekanismer og prosedyrer som skal sikre at genetisk viktige individer ikke skytes under skadefelling
- Det er en manglende vurdering av alternative tiltak

Foreningen ulv i hele Norge

- Den sør-skandinaviske ulvebestanden er genetisk sårbar
- Ulovlig jakt og reell dødelighet undervurderes
- Bestanden er under bestandsmålet
- Ulv er sky og utgjør ingen fare for mennesker
- Vedtaket er ugyldig fordi det strider mot naturmangfoldloven §§ 8 – 12 og § 18
- Vedtaket bygger på en ulovlig soneforvaltning i strid med Bernkonvensjonen
- Vedtaket er basert på mangelfullt kunnskapsgrunnlag og manglende vurdering av alternative tiltak
- Vedtaket setter en allerede truet bestand i fare

NOAH – for dyrs rettigheter:

- NOAH mener at vilkåret om bestandens overlevelse ikke er oppfylt
- Føre-var-prinsippet må tillegges betydelig vekt i denne saken
- Vedtaket gir ingen krav til testing av genetisk materiale før skadefelling settes i gang
- Den sør-skandinaviske ulvebestanden er både liten og genetisk sårbar. Både føre-var-prinsippet og kravet om å sikre en levedyktig bestand tilsier at myndighetene er forpliktet til å avstå fra felling, og i stedet legge til rette for bestandsvekst og genetisk styrking
- NOAH mener at det ikke skal tillates skadefelling, og at det heller skal fokuseres på å legge til rette for en mer effektiv erstatningsordning og mer effektiv bruk av ikke-letale forebyggende tiltak.
- NOAH mener at skadefelling på ulv vil være skadelig for bestandens overlevelse på kort og lang sikt.
- NOAH mener at vilkåret om skade ikke er oppfylt.
- NOAH ser ikke at vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt.
- Bernkonvensjonens stående komite har i to vedtak presisert at ikke-letale tiltak må prioriteres for å fremme varig sameksistens mellom mennesker og store rovdyr

Sekretariatet for rowiltnemndene i region 4 og 5

- Det finnes en rekke kjente og dokumenterte forebyggende tiltak som kan benyttes for å redusere tap av husdyr og tamrein. Flere av disse er anbefalt av NIBIO og støttet av internasjonal forskning
- For at det skal kunne gjøres unntak fra vernet av arter, må det foreligge risiko for «kvalifisert skade». Dette innebærer skade av en viss alvorlighetsgrad.
- Andre viktige forhold
 - Konsekvensene av å holde en nøkkelart på et kunstig lavt nivå, slik at den ikke kan oppfylle sin økologiske rolle, må også vurderes
 - Den samlede belastningen som den sør-skandinaviske bestanden utsettes for er ikke tilfredsstillende vurdert
 - Skadefelling tidlig på sommeren kan ramme dyr med valper som er helt avhengige av dem. Dette er ikke i tråd med viltlovens prinsipper om yngletidsfredning

ARV:

- Det fattes flere vedtak om felling på samme bestand, i form av både vedtak om skadefelling og lisensfelling, og med både miljøvernmyndighet og rowiltnemnda som vedtaksmyndighet. Disse vedtakene må ses i en helhet
- Vurderinger knyttet til usikkerhet om bestandsstatus, herunder tilhørende usikkerhet, vurderinger av risiko og avgang, samt premisser knyttet til ulvesonens betydning fremgår ikke i nemndenes vedtak. Kunnskapsgrunnlaget synes selektivt anvendt.
- Nemndenes vedtak knytter seg i stor grad til en situasjon hvor bestanden lå på bestandsmålet i 2024/2025. Tallene som legges til grunn er imidlertid ikke riktige, da det hevdes at vi i tidsrommet forelå tre grenserevir. I realiteten forelå kun grenserevirene Kynna og Kymmen i angjeldende inventeringsperiode, slik at reell bestandsstatus var 4, ikke 4,5
- De nyeste tilgjengelige tallene går i retning av at bestanden nå befinner seg under bestandsmålet. Vilkaaret for vedtakskompetanse fremstår dermed ikke oppfylt
- Miljødirektoratet viser i sitt vedtak til foreløpige overvåkingsdata som indikerer at bestanden ligger under bestandsmålet pr mars 2026. Dette problematiseres ikke i nemndsvedtaket
- Samlet belastning: For ulvene innenfor sonen vil flere former for avlivning kunne virke samtidig; lisensjakt utenfor ulvesonen, skadefellingskvoter i flere regioner, samt ulovlig jakt og annen kjent eller ukjent avgang. I tillegg foreligger og forventes ytterligere kvoter i andre regioner

Foreningen Våre Rovdyr:

- En kvote på 10 dyr står i fare for å true bestandens overlevelse i Norge.
- I praksis stående fellingstillatelse er ikke i tråd med den bilaterale avtalen med Sverige om å undersøke den genetiske statusen før fellingstillatelse blir innvilget.
- Forebyggende ikke-dødelige tiltak må iverksettes og kreves benyttet før fellingstillatelse blir innvilget.

Naturvernforbundet i Østfold

- Vedtaket mangler en konkret angivelse av hvordan prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12 er anvendt

Sekretariatet for rowiltnemndene i region 4 og 5

- Bestanden er liten og sårbar. Det må legges særlig vekt på at den helnorske bestanden kun utgjør 33-35 dyr.
- Det foreligger konkrete indikasjoner på bortfall av genetisk viktige individer i flere revirer, herunder Setten- og Kynna-revirene. Den genetisk verdifulle hannen i Boksjø-reviret er heller ikke lenger dokumentert i bestanden. Dette bidrar til økt usikkerhet om bestandens genetiske utvikling og reproduksjon
- I statusrapport fra Rovdata 18. mars for ulv vinteren 2025-2026 kommer det fram at det kun er dokumentert 2 helnorske yngling. Når det dokumenterte kunnskapsgrunnlaget viser at bestandsmålet for ynglinger ikke er nådd, kan dette ikke fravikes ved å legge avgjørende vekt på individtall
- I en situasjon der stor usikkerhet om bestanden foreligger må føre-var-prinsippet tillegges vekt og drøftes konkret
- Det framgår ikke av vedtaket hvilke vurderinger som er gjort i henhold til samlet belastning som bestanden utsettes for
- Det framgår ikke av vedtaket om det er foretatt en konkret vurdering av skadeomfanget sett i forhold til total beitebruk, om skadene er konsentrert til bestemte områder eller individer, eller om mindre inngripende tiltak kan redusere skadene
- Vedtaket inneholder ingen konkret vurdering av alternative og forebyggende tiltak
- Innenfor forvaltningsområde for ulv, som skal sikre en levedyktig bestand, skal det føres en restriktiv praksis for felling. Dette tilsier en høy terskel for uttak innenfor sonen, noe som ikke er synliggjort i vedtaket.

Om nemndenes vedtak

I møte den 10. mars 2026 fattet rowiltnemndene i region 4 og 5 følgende vedtak i fellessak 1/26 om kvote for betinget skadefelling av ulv i region 4 og 5 i 2026/2027;

I. Om nemndenes myndighet

Roviltnemndene i region 4 og 5 viser til den nasjonale målsettingen om 4-6 ynglinger per år, hvorav 3 skal være helnorske ynglinger. Også ynglinger utenfor ulvesonen teller med. Ynglinger i grenserevir skal telle med en faktor på 0,5. I siste offisielle statusrapport fra bestandsovervåking av ulv, som er utgangspunkt for vurdering av beslutningsmyndighet, fremgår det at det var totalt 4,5 ynglinger i Norge, der grenserevir teller med en faktor på 0,5. Av disse var 3 i helnorske revir.

Roviltnemndene anser med det at de har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv, jf. §§ 4, 7, og 8 i rowiltforskriften.

II. Kvote for betinget skadefelling

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr, tamrein eller annen eiendom, og skal rette seg mot bestemte individer. Kvoten for betinget skadefelling settes på et nivå som gjør at den er tilstrekkelig for å håndtere akutte skadefellingsituasjoner. Ut fra dokumentasjon om bestandssituasjonen for ulv, og basert på erfaringer rundt skadesituasjoner med ulv tidligere år, finner rowiltnemndene at det bør fastsettes en kvote for betinget skadefelling på 10 ulver for å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein i perioden 1. juni 2026 – 15. februar 2027.

Et uttak gjennom betinget skadefelling på inntil 10 ulver vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

Sekretariatet for roviltnemndene i region 4 og 5

Roviltnemndene har fattet vedtaket på bakgrunn av siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskap om ulvens bestandsstatus, jf. naturmangfoldloven § 8. Roviltnemndene anser at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkninger på naturmiljøet i denne saken, og føre-varprinsippet, jf. § 9, kommer derfor ikke til anvendelse. Nemndene anser at en kvote på 10 dyr ikke vil påføre bestanden en for stor samlet belastning, jf. § 10. Hensynet til differensiert forvaltning skal ligge til grunn for en tillatelse til skadefelling, jf. § 12. Nemndene anser at § 11 ikke er relevant i denne sammenheng.

Vedtaket er fattet med hjemmel i §§ 7 og 8 i forskrift om forvaltning av rovilt av 18. mars 2005, jf. § 18 b. i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i samsvar med forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Sekretariatets kommentarer til klagerens anførsler

Sekretariatet har i saksframlegget for fellessak 1/26 lagt fram et kunnskapsgrunnlag for nemndene og drøftet faglige og juridiske sider ved saken. Disse vurderingene utgjør også begrunnelsen for roviltnemndenes vedtak.

Sekretariatet anbefalte i sin innstilling til nemndene en kvote for betinget skadefelling på 10 ulver, noe som ble enstemmig vedtatt i nemndene.

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet roviltnemndene) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har kommet frem opplysninger som ikke var kjent for nemndene på vedtakstidspunktet. Sekretariatet har vurdert innholdet i klagen. Hovedmomentene som anføres i klagen anses som vurdert og redegjort for i saksframlegget til fellessak 1/26 og i nemndenes begrunnelse for vedtaket.

Det tas opp noen moment i klagen som ikke er omtalt i sakspapirene til nemnda. Dette gjelder kommunikasjon fra Bernkonvensjonens stående komite. Sekretariatet anser at dette er lite relevant i saken og har liten påvirkning for nemndenes beslutningsgrunnlag.

Etter sekretariatets oppfatning har nemndene fått forelagt det nødvendige kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere om den vedtatte kvoten for betinget skadefelling truer bestandens overlevelse på sikt, og om de rettslige vilkårene for å fastsette kvote er oppfylt

Klagerne har etter sekretariatets vurdering ikke pekt på nye forhold knyttet til bestandssituasjonen eller hjemmelsgrunnlaget som ikke var kjent for nemndene på vedtakstidspunktet.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at nemndene har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også forvaltningsloven § 17. Sekretariatet kan for øvrig ikke se at det i klagen er kommet fram nye momenter som tilsier at nemndene bør omgjøre sitt vedtak av 10.3.2026, fellessak 1/26.